

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖
เทศบาลตำบลตันไทร อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส

ฝ่ายบริหารงานทั่วไป สำนักปลัดเทศบาล
กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๖๖

คำนำ

เหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริตเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วจะส่งผลกระทบต่อหน่วยงาน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างมาก ซึ่งปัญหาเหตุการณ์ด้านการทุจริต เกิดขึ้นมาจากสาเหตุต่างๆที่ค้นหาต้นตอที่แท้จริงได้ยาก จึงจำเป็นต้องคิดวางแผน และวิเคราะห์ความเสี่ยงล่วงหน้าอยู่เสมอ การป้องกันการทุจริตจึงถือเป็นการแก้ไขปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารเทศบาลตำบลต้นไทร และเป็นเจตจำนงของผู้บริหารและบุคลากรเทศบาลตำบลต้นไทรที่จะร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ และสามารถตอบสนองนโยบายรัฐบาลในการป้องกันการทุจริตในภาครัฐ

ฝ่ายบริหารงานทั่วไป สำนักปลัดเทศบาล ในฐานะผู้รับผิดชอบในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของสำนักงานเทศบาลตำบลต้นไทร ซึ่งมีบทบาทในการขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล จึงได้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในสำนักงานเทศบาลตำบลต้นไทรเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนธรรมาภิบาลเพื่อลดปัญหาการทุจริตภาครัฐ โดยคัดเลือกกระบวนการตามกรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริตใน ๓ ด้าน คือ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ และความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ รวมทั้งกำหนดมาตรการ กิจกรรม แนวทางในการป้องกันความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในสำนักงานเทศบาลตำบลต้นไทร และจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพต่อไป

.....

ฝ่ายบริหารงานทั่วไป
สำนักปลัดเทศบาล
กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๖๖

สารบัญ

	หน้า
๑. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑
๒. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร	๑
๓. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑
๔. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต	๓
๕. ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๓
๖. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๔
๗. การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ปีงบประมาณ ๒๕๖๖	๖
๗.๑ การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)	๖
๗.๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง	๗
๗.๓ เมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk Level matrix)	๘
๗.๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk – control Matrix Assessment)	๙
๗.๕ แผนบริหารความเสี่ยง	๑๐
๗.๖ การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง	๑๑
๗.๗ การจัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง	๑๒
๗.๘ ตารางการบริหารความเสี่ยง	๑๓
๗.๙ รายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง	๑๔

.....

ประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖

๑. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากร ขององค์กร ถือเป็น การป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้การนำเครื่องมือการประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กร จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มี การทุจริต หรือในกรณี ที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิด หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่า องค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรอื่น ที่ไม่มี การนำเครื่องมือ ประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้ โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงาน ประจำซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการ ทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

๒. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อน ปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติของ การเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกัน โดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติ ที่มีการรับรู้ และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงานให้) เป็นลักษณะ Pre-Decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็น ลักษณะกำกับติดตามความเสี่ยงเป็นการสอบทานเป็นลักษณะ Post-Decision

๓. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

กรอบตามหลักของ การควบคุมภายในองค์กรตามมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ (Committee of Sponsoring Organizations ๒๐๑๓) ซึ่งมาตรฐาน COSO เป็นมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับมาตั้งแต่เริ่มออก ประกาศใช้เมื่อปี ๑๙๙๒ สำหรับมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ๑๗ หลักการ ดังนี้

องค์ประกอบที่ ๑ สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)

หลักการที่ ๑ องค์กรยึดหลักความซื่อตรงและจริยธรรม

หลักการที่ ๒ คณะกรรมการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อการกำกับดูแล

หลักการที่ ๓ คณะกรรมการและฝ่ายบริหาร มีอำนาจการสั่งการชัดเจน

หลักการที่ ๔ องค์กร จูงใจ รักษาไว้ และจูงใจพนักงาน

หลักการที่ ๕ องค์กรผลักดันให้ทุกตำแหน่งรับผิดชอบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

หลักการที่ ๖ กำหนดเป้าหมายชัดเจน

หลักการที่ ๗ ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างครอบคลุม

หลักการที่ ๘ พิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต

หลักการที่ ๙ ระบุและประเมินความเปลี่ยนแปลงที่จะกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๓ กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

หลักการที่ ๑๐ ควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

หลักการที่ ๑๑ พัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการควบคุม

หลักการที่ ๑๒ ควบคุมให้นโยบายสามารถปฏิบัติได้

องค์ประกอบที่ ๔ สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)

หลักการที่ ๑๓ องค์กรข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ

หลักการที่ ๑๔ มีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กร ให้การควบคุมภายในดำเนินต่อไปได้

หลักการที่ ๑๕ มีการสื่อสารกับหน่วยงานภายนอก ในประเด็นที่อาจกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๕ กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล (Monitoring Activities)

หลักการที่ ๑๖ ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน

หลักการที่ ๑๗ ประเมินและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายในทันเวลาและเหมาะสม

ทั้งนี้องค์ประกอบการควบคุมภายในแต่ละองค์ประกอบและหลักการจะต้อง Present & Function (มีอยู่จริง และนำไปปฏิบัติได้) อีกทั้งทำงานอย่างสอดคล้องและสัมพันธ์กัน จึงจะทำให้การควบคุมภายในมีประสิทธิภาพ

๔. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัย ที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือโอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่างๆ คุณภาพการควบคุม กำกับควบคุมภายในขององค์กร มีจุดอ่อน และ Rationalization หรือ การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

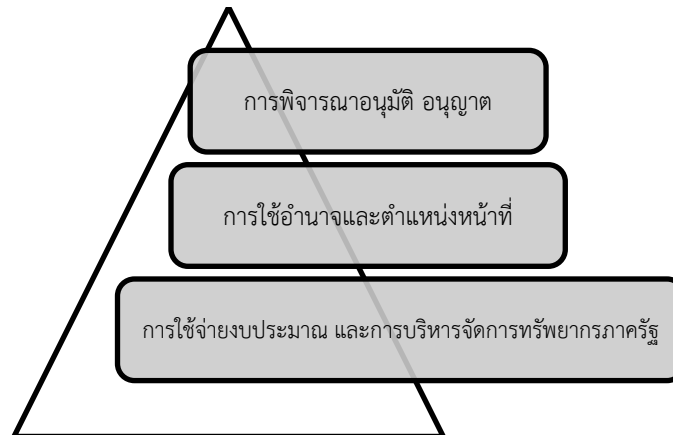
๕. ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต แบ่งประเภทความเสี่ยงการทุจริต ออกเป็น ๓ ด้านดังนี้

๕.๑ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจให้บริการประชาชนอนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘)

๕.๒ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

๕.๓ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากร

ภาครัฐ

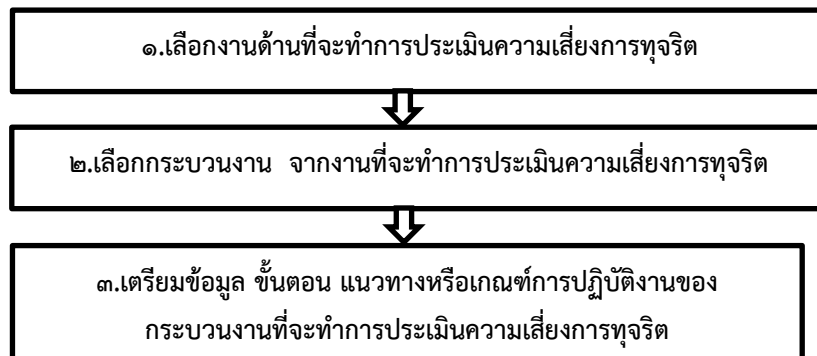

๖. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มีขั้นตอน ดังนี้

- ๑) การระบุความเสี่ยง
- ๒) การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง
- ๓) เมทริกส์ระดับความเสี่ยง
- ๔) การประเมินการควบคุมความเสี่ยง
- ๕) แผนการบริหารความเสี่ยง
- ๖) การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง
- ๗) การจัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง
- ๘) การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง
- ๙) การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนการบริหารความเสี่ยง

ขั้นเตรียมการ : ประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ก่อนทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ต้องทำการคัดเลือกงานหรือกระบวนการจากภารกิจในแต่ละประเภทที่จะทำการประเมิน ซึ่งคู่มือนี้ได้จำแนกขอบเขตของการประเมินความเสี่ยงการทุจริตไว้ ๓ ด้าน ดังนี้ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจให้บริการประชาชน อนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘) ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ และ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ เมื่อคัดเลือกได้แล้ว ให้ทำการคัดเลือกกระบวนการของประเภทด้านนั้นๆ โดยเฉพาะการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต และการจัดเตรียมข้อมูล ขั้นตอนการปฏิบัติงาน หรือแนวทางหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง จากนั้นให้ลงมือทำการตามขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ตัวอย่างในการประเมินความเสี่ยง ในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตการ ออกใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร

(ตัวอย่าง)

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖
เทศบาลตำบลต้นไทร

ขั้นตอนที่ ๑ การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ของเทศบาลตำบลต้นไทร ครอบคลุมทั้ง ๓ ด้าน ดังนี้

๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต
๒. ความเสี่ยงการการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

ตารางที่ ๑ ตารางระบุความเสี่ยง (Know Factor และ Unknown Factor) ของเทศบาลตำบลต้นไทร

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
		Know Factor (เคยเกิดขึ้นแล้ว)	Unknown Factor (ยังไม่เคยเกิดขึ้น)
๑	ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต - ไม่ลงไปตรวจสอบข้อเท็จจริงของผู้ขออนุญาตให้ถูกต้อง เช่นรับรองความถูกต้อง	-	√
๒	ความเสี่ยงการการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ - การควบคุมงานไม่ถูกต้องตามสัญญา เพื่อช่วยเหลือผู้รับจ้าง	-	√
๓	ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ - รับเงินมาแล้วไม่นำฝากในวันที่รับเงิน	√	

ขั้นตอนที่ ๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

ความหมายของสถานะความเสี่ยงตามสีไฟจราจร มีรายละเอียด ดังนี้

สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงระดับต่ำ

สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถให้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงาน ตามปกติควบคุมดูแล

สถานะสีส้ม : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงานภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ

สถานะสีแดง : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จักสามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๒ ตารางแสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามรายสีไฟจราจร) ของเทศบาลตำบลต้นไทร

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
๑	ไม่ลงไปตรวจสอบข้อเท็จจริงของผู้ขออนุญาตให้ถูกต้องเช่นรับรองความถูกต้อง			√	
๒	การควบคุมงานไม่ถูกต้องตามสัญญา เพื่อช่วยเหลือผู้รับจ้าง				√
๓	รับเงินมาแล้วไม่นำฝากในวันที่รับเงิน		√		

ขั้นตอนที่ ๓ เมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix)

๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

ระดับ ๓ หมายถึง เป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการและมีความเสี่ยงในการทุจริตสูง

ระดับ ๒ หมายถึง เป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการหลักและมีความเสี่ยงในการทุจริตที่ไม่สูง

มาก ระดับ ๑ หมายถึง เป็นขั้นตอนรองของกระบวนการ

๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ระดับ ๓ หมายถึง มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้มีส่วนได้เสีย/หน่วยงานกำกับดูแล/พันธมิตร/เครือข่าย/ทางการเงิน ในระดับที่รุนแรง

ระดับ ๒ หมายถึง มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้มีส่วนได้เสีย/หน่วยงานกำกับดูแล/พันธมิตร/เครือข่าย/ทางการเงิน ในระดับไม่รุนแรง

ระดับ ๑ หมายถึง มีผลกระทบต่อกระบวนการภายใน/การเรียนรู้/องค์ความรู้

ตารางที่ ๓ SCORING ทะเบียนข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง ๒ มิติ หรือตารางเมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix) ของเทศบาลตำบลต้นไทร

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง		
		๓	๒	๑
๑	ไม่ลงไปตรวจสอบข้อเท็จจริงของผู้ขออนุญาตให้ถูกต้องเช่น รับรองความถูกต้อง		๒	
๒	การควบคุมงานไม่ถูกต้องตามสัญญา เพื่อช่วยเหลือผู้รับจ้าง	๓		
๓	รับเงินมาแล้วไม่นำฝากในวันที่รับเงิน	๓		

ตารางที่ ๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวังของเทศบาลตำบลต้นไทร

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	กิจกรรมหรือขั้นตอนหลัก MUDT	กิจกรรมหรือขั้นตอนรอง SHOULD
๑	ไม่ลงไปตรวจสอบข้อเท็จจริงของผู้ขออนุญาตให้ถูกต้องเช่น รับรองความถูกต้อง	๒	-
๒	การควบคุมงานไม่ถูกต้องตามสัญญา เพื่อช่วยเหลือผู้รับจ้าง	๓	-
๓	รับเงินมาแล้วไม่นำฝากในวันที่รับเงิน	๓	-

ตารางที่ ๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบตาม Balanced Scorecard ของการเฝ้าระวัง
ของเทศบาลตำบลต้นไทร

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	๑	๒	๓
ไม่ลงไปตรวจสอบข้อเท็จจริงของผู้ขออนุญาตให้ถูกต้องเช่น รับรองความถูกต้อง			✓
การควบคุมงานไม่ถูกต้องตามสัญญา เพื่อช่วยเหลือผู้รับจ้าง			✓
รับเงินมาแล้วไม่นำฝากในวันที่รับเงิน			✓

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk-Control Matrix Assessment)

ระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต แบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ดี: จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กร
ไม่มีผลเสียหายทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

พอใช้: จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบ ผลงาน
องค์กร แต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจ

อ่อน : จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่าย มีผลกระทบถึง
ผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานและยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

ตารางที่ ๔ ตารางแสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยงของ เทศบาลตำบลต้นไทร

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพการจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ความเสี่ยง ระดับต่ำ	ความเสี่ยงระดับ ปานกลาง	ความเสี่ยง ระดับสูง
ไม่ลงไปตรวจสอบข้อเท็จจริงของผู้ขออนุญาตให้ถูกต้อง เช่นรับรองความถูกต้อง	ดี			✓
การควบคุมงานไม่ถูกต้องตามสัญญา เพื่อช่วยเหลือ ผู้รับจ้าง	ดี			✓
รับเงินมาแล้วไม่นำฝากในวันที่รับเงิน	พอใช้			✓

ขั้นตอนที่ ๕ แผนบริหารความเสี่ยง

พิจารณาเหตุการณ์ความเสี่ยง ที่มีค่าความเสี่ยงการทุจริต จากตารางที่ ๔ ตามลำดับความรุนแรงมาจัดทำแผนการบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริตต่อไป ตามลำดับความรุนแรง หากไม่พบความเสี่ยงในระดับสูง ค่อนข้างสูง ปานกลาง ให้ทำการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงในเชิงเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต

ตารางที่ ๕ ตารางแผนบริหารความเสี่ยง

แผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต เทศบาลต้นไทร ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต
๑	ไม่ลงไปตรวจสอบข้อเท็จจริงของผู้ขออนุญาตให้ถูกต้อง เช่นรับรองความถูกต้อง	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างระบบการตรวจสอบภายในให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล - กำชับให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบดำเนินการให้เป็นไปตามขั้นตอนการพิจารณา อนุมัติ /อนุญาต
๒	การควบคุมงานไม่ถูกต้องตามสัญญา เพื่อช่วยเหลือผู้รับจ้าง	<ul style="list-style-type: none"> - การกำหนด หลักเกณฑ์การควบคุมงานให้เป็นไประเบียบและเป็นไปตามสัญญา - มอบหมาย กองคลังในการตรวจสอบหลักฐานงานจ้างต่างๆ ให้เป็นไปตามสัญญา และมีหลักฐานเชิงประจักษ์ จึงจะเบิกจ่ายค่าจ้างในส่วนงานดังกล่าวได้
๓	รับเงินมาแล้วไม่นำฝากในวันที่รับเงิน	มอบหมายผู้อำนวยการกองคลัง กำชับและติดตามการนำส่งเงิน ให้ถูกต้อง และนำส่งทุกครั้งที่ได้รับเงิน รวมทั้งตรวจสอบเอกสารทุกครั้ง เพื่อป้องกันการหลงลืม

ขั้นตอนที่ ๒ การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง

เป็นการประเมินการบริหารความเสี่ยงการทุจริตในกิจกรรมตามแผนบริหารความเสี่ยง เพื่อเป็นการยืนยันผลการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นเพียงใด โดยการแยกสถานะของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตต่อไป ออกเป็น ๓ สี ได้แก่ สีเขียว สีเหลือง สีแดง

ความหมายของสถานะของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต มีรายละเอียดดังนี้

สถานะสีเขียว : ไม่เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยง ยังไม่ต้องทำกิจกรรมเพิ่ม

สถานะสีเหลือง : เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยง แต่แก้ไขได้ทันท่วงที ตามมาตรการ/นโยบาย/โครงการ/กิจกรรมที่เตรียมไว้ แผนใช้ได้ผล ความเสี่ยงการทุจริตลดลง ระดับความรุนแรง น้อยกว่า ๓

สถานะสีแดง : เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายยังแก้ไขไม่ได้ ควรมีมาตรการ/นโยบาย/โครงการ/กิจกรรม เพิ่มขึ้น แผนใช้ไม่ได้ผล ความเสี่ยงการทุจริตไม่ลดระดับความรุนแรง ยิ่งมากกว่า ๓

ตารางที่ ๒ ตารางจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง

ที่	มาตรการป้องกันการทุจริต	โอกาส / ความเสี่ยงการทุจริต	สถานะความเสี่ยง		
			เขียว	เหลือง	แดง
๑	- สร้างระบบการตรวจสอบภายในให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล - กำชับให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบดำเนินการให้เป็นไปตามขั้นตอนการพิจารณา อนุมัติ / อนุญาต	ไม่ลงไปตรวจสอบข้อเท็จจริงของผู้ขออนุญาตให้ถูกต้องเช่นรับรองความถูกต้อง	✓		
๒	- การกำหนด หลักเกณฑ์การควบคุมงานให้เป็นไประเบียบ และเป็นไปตามสัญญา - มอบหมาย กองคลังในการตรวจสอบหลักฐานงานจ้างต่างๆ ให้เป็นไปตามสัญญา และมีหลักฐานเชิงประจักษ์ จึงจะเบิกจ่ายค่าจ้างในส่วนงานดังกล่าวได้	การควบคุมงานไม่ถูกต้องตามสัญญา เพื่อช่วยเหลือ ผู้รับจ้าง	✓		
๓	มอบหมายผู้อำนวยการกองคลัง กำชับและติดตามการนำส่งเงิน ให้ถูกต้อง และนำส่งทุกครั้งที่ได้รับเงิน รวมทั้งตรวจสอบเอกสารทุกครั้ง เพื่อป้องกันการหลงลืม	รับเงินมาแล้วไม่นำฝากในวันที่รับเงิน		✓	

ขั้นตอนที่ ๗ การจัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง

เป็นการนำผลจากทะเบียนเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต แบ่งออกตามสถานะ ๓ สถานะ สถานะ ความเสี่ยงการทุจริตที่อยู่ในข่ายที่ยังแก้ไขไม่ได้ ต้องมีกิจกรรม หรือมาตรการเพิ่มเติมต่อไป โดยแยกสถานะเพื่อทำ ระบบบริหารความเสี่ยงออกเป็น ดังนี้

๑. เกินกว่าการยอมรับ (สถานะสีแดง Red) ควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม
๒. เกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้ (สถานะสีเหลือง Yellow) ควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม
๓. ยังไม่เกิดเฝ้าระวังต่อเนื่อง (สถานะสีเขียว Green)

ตารางที่ ๗ ตารางจัดทำระบบความเสี่ยงของเทศบาลตำบลต้นไทร

๗.๑ (สถานะสีแดง Red) เกินกว่าการยอมรับ ควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม

ความเสี่ยงการทุจริต (สถานะแดง)	มาตรการป้องกันการทุจริต เพิ่มเติม
-	-

๗.๒ (สถานะสีเหลือง Yellow) เกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้ ควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม

ความเสี่ยงการทุจริต (สถานะสีเหลือง)	มาตรการป้องกันการทุจริต เพิ่มเติม
รับเงินมาแล้วไม่นำฝากในวันที่รับเงิน	<ul style="list-style-type: none"> - การจัดบันทึกการรับเงิน โดยจัดบันทึกทั้งในระบบและทำมือ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและตรงกัน - กำหนดระยะเวลาในการนำส่งเงินที่แน่นอน - ตรวจสอบเอกสารทุกครั้ง ก่อนนำส่งเงิน

๗.๓ (สถานะสีเขียว Green) ยังไม่เกิดเฝ้าระวังต่อเนื่อง

ความเสี่ยงการทุจริต (สถานะสีเขียว)	ความเห็นเพิ่มเติม
ไม่ลงไปตรวจสอบข้อเท็จจริงของผู้ขออนุญาตให้ถูกต้องเซ็นรับรองความถูกต้อง	ให้เฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง
การควบคุมงานไม่ถูกต้องตามสัญญา เพื่อช่วยเหลือ ผู้รับจ้าง	ให้เฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง

ขั้นตอนที่ ๘ การจัดทำตารางการบริหารจัดการความเสี่ยง

เป็นการสรุปภาพรวม ว่าผลจากการบริหารความเสี่ยงการทุจริต มีสถานะความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับใด เพื่อเป็นเครื่องมือในการกำกับ ติดตาม ประเมินผล โดยจำแนกสถานะความเสี่ยง เป็นสี่ดังนี้

สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ

สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง

สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก

ตารางที่ ๘ ตารางรายงานการบริหารความเสี่ยงของเทศบาลตำบลต้นไทร

ที่	สรุปสถานะความเสี่ยงการทุจริต (เขียว เหลือง แดง)		
	เขียว	เหลือง	แดง
๑	ไม่ลงไปตรวจสอบข้อเท็จจริงของผู้ขออนุญาตให้ถูกต้องเช่นรับรองความถูกต้อง		
๒	การควบคุมงานไม่ถูกต้องตามสัญญา เพื่อช่วยเหลือผู้รับจ้าง		
๓		รับเงินมาแล้วไม่นำฝากในวันที่รับเงิน	

ขั้นตอนที่ ๙ การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง

ตารางที่ ๙ แบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง ของเทศบาลตำบลต้นไทร

๑. การสร้างระบบการตรวจสอบภายในของเทศบาลตำบลต้นไทร

ชื่อแผนบริหารความเสี่ยง	สร้างระบบการตรวจสอบภายในให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล
โอกาส / ความเสี่ยง	โอกาส ๑. การอนุญาตมิได้เป็นไปตามระเบียบ กฎหมายที่กำหนดไว้ ๒. เป็นการเอื้อประโยชน์ให้บุคคลใดบุคคลหนึ่ง ความเสี่ยง ไม่ลงไปตรวจสอบข้อเท็จจริงของผู้ขออนุญาตให้ถูกต้องเซ็นรับรองความถูกต้อง
สถานะของการดำเนินการจัดการความเสี่ยง	☐ ยังไม่ได้ดำเนินการ ☒ เฝ้าระวัง และติดตามต่อเนื่อง ☐ เริ่มดำเนินการไปบ้าง แต่ยังไม่ครบถ้วน ☐ ต้องการปรับปรุงแผนบริหารความเสี่ยงใหม่ให้เหมาะสม ☐ เหตุผลอื่นๆ (โปรดระบุ).....
ผลการดำเนินการ	สถานะความเสี่ยง เป็นสีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ ยังไม่เคยเกิดกรณีดังกล่าวขึ้น แต่ให้เฝ้าระวังและติดตามอย่างต่อเนื่อง โดยมีการบรรจุแต่งตั้งนักตรวจสอบภายใน และดำเนินการตามมาตรฐานการตรวจสอบภายใน

๒. การปฏิบัติตามระเบียบ และคู่มือประชาชน ในการพิจารณาอนุมัติ/อนุญาต

ชื่อแผนบริหารความเสี่ยง	กำชับให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบดำเนินการให้เป็นไปตามขั้นตอนการพิจารณา อนุมัติ /อนุญาต
โอกาส / ความเสี่ยง	โอกาส ๑. การอนุญาตมิได้เป็นไปตามระเบียบ กฎหมายที่กำหนดไว้ ๒. เกิดการร้องเรียนจากบุคคลภายนอก ความเสี่ยง ไม่ลงไปตรวจสอบข้อเท็จจริงของผู้ขออนุญาตให้ถูกต้องเซ็นรับรองความถูกต้อง
สถานะของการดำเนินการจัดการความเสี่ยง	☐ ยังไม่ได้ดำเนินการ ☒ เฝ้าระวัง และติดตามต่อเนื่อง ☐ เริ่มดำเนินการไปบ้าง แต่ยังไม่ครบถ้วน ☐ ต้องการปรับปรุงแผนบริหารความเสี่ยงใหม่ให้เหมาะสม ☐ เหตุผลอื่นๆ (โปรดระบุ).....
ผลการดำเนินการ	สถานะความเสี่ยง เป็นสีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ ยังไม่เคยเกิดกรณีดังกล่าวขึ้น แต่ให้เฝ้าระวังและติดตามอย่างต่อเนื่อง การแจ้งเวียนและประชาสัมพันธ์ หลักการอนุญาต อนุมัติ ผ่านช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ต่างๆ และผ่านเว็บไซต์เทศบาลเมือง ตากใบ รวมทั้งกำชับให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการตามระเบียบ กฎหมายดังกล่าว

๓. การแจ้งเวียนและประชาสัมพันธ์ หลักการ ระเบียบต่างๆเกี่ยวกับการควบคุมงาน

ชื่อแผนบริหารความเสี่ยง	การกำหนด หลักเกณฑ์การควบคุมงานให้เป็นไประเบียบ และเป็นไปตามสัญญา มอบหมาย
โอกาส / ความเสี่ยง	โอกาส ๑. อาจเกิดการทุจริตในขั้นตอนการควบคุมงาน ๒. เกิดการร้องเรียนจากบุคคลภายนอก ความเสี่ยง การควบคุมงานไม่ถูกต้องตามสัญญา เพื่อช่วยเหลือ ผู้รับจ้าง
สถานะของการดำเนินการจัดการความเสี่ยง	☐ ยังไม่ได้ดำเนินการ ☒ เฝ้าระวัง และติดตามต่อเนื่อง ☐ เริ่มดำเนินการไปบ้าง แต่ยังไม่ครบถ้วน ☐ ต้องการปรับปรุงแผนบริหารความเสี่ยงใหม่ให้เหมาะสม ☐ เหตุผลอื่นๆ (โปรดระบุ).....
ผลการดำเนินการ	สถานะความเสี่ยง เป็นสีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ ยังไม่เคยเกิดกรณีดังกล่าวขึ้น แต่ให้เฝ้าระวังและติดตามอย่างต่อเนื่อง โดยมีการแจ้งเวียนและประชาสัมพันธ์ หลักการระเบียบต่างๆ ให้ผู้รับผิดชอบได้รับทราบ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการตรวจงานจ้างต่างๆ

๔. การตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างอย่างเป็นระบบ

ชื่อแผนบริหารความเสี่ยง	มอบหมาย กองคลังในการตรวจสอบหลักฐานงานจ้างต่างๆ ให้เป็นไปตามสัญญา และมีหลักฐานเชิงประจักษ์ จึงจะเบิกจ่ายค่าจ้างในส่วนงานดังกล่าวได้
โอกาส / ความเสี่ยง	โอกาส ๑. อาจเกิดการทุจริตในขั้นตอนการควบคุมงาน ๒. การเบิกจ่ายงานจ้าง ไม่ถูกต้องตามสัญญา ทำให้ราชการเกิดความเสียหาย ความเสี่ยง การควบคุมงานไม่ถูกต้องตามสัญญา เพื่อช่วยเหลือ ผู้รับจ้าง
สถานะของการดำเนินการจัดการความเสี่ยง	☐ ยังไม่ได้ดำเนินการ ☒ เฝ้าระวัง และติดตามต่อเนื่อง ☐ เริ่มดำเนินการไปบ้าง แต่ยังไม่ครบถ้วน ☐ ต้องการปรับปรุงแผนบริหารความเสี่ยงใหม่ให้เหมาะสม ☐ เหตุผลอื่นๆ (โปรดระบุ).....
ผลการดำเนินการ	สถานะความเสี่ยง เป็นสีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ ยังไม่เคยเกิดกรณีดังกล่าวขึ้น แต่ให้เฝ้าระวังและติดตามอย่างต่อเนื่อง โดยมีการประชาสัมพันธ์ข่าวการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นปัจจุบัน เพื่อกระตุ้นกลไกการตรวจสอบของภาคประชาชน

๕. การติดตาม ตรวจสอบการนำส่งเงิน

ชื่อแผนบริหารความเสี่ยง	มอบหมายผู้อำนวยการกองคลัง กำชับและติดตามการนำส่งเงิน ให้ถูกต้อง และนำส่งทุกครั้งที่ได้รับเงิน รวมทั้งตรวจสอบเอกสารทุกครั้ง เพื่อป้องกันการหลงลืม
โอกาส / ความเสี่ยง	<p><u>โอกาส</u></p> <p>๑.เจ้าหน้าที่อาจนำเงินไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว</p> <p>๒.หน่วยตรวจสอบภายนอก อาจชี้มูลว่าหน่วยงานมีการกระทำการทุจริตเกิดขึ้น</p> <p>๓. เจ้าหน้าที่อาจถูกตั้ง คณะกรรมการสอบวินัยอย่างร้ายแรง</p> <p><u>ความเสี่ยง</u></p> <p>รับเงินมาแล้วไม่นำฝากในวันที่รับเงิน</p>
สถานะของการดำเนินการจัดการความเสี่ยง	<p>☐ ยังไม่ได้ดำเนินการ</p> <p>☐ เผื่อระวัง และติดตามต่อเนื่อง</p> <p>☒ เริ่มดำเนินการไปบ้าง แต่ยังไม่ครบถ้วน</p> <p>☐ ต้องการปรับปรุงแผนบริหารความเสี่ยงใหม่ให้เหมาะสม</p> <p>☐ เหตุผลอื่นๆ (โปรดระบุ).....</p>
ผลการดำเนินการ	<p>สถานะความเสี่ยง สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง ซึ่งกรณีดังกล่าวได้เกิดขึ้น เนื่องจากการหลงลืมของเจ้าหน้าที่ แต่ได้แก้ไขทันทีเมื่อทราบถึง ความหลงลืมดังกล่าว พร้อมเจ้าหน้าที่ได้แจ้งเหตุดังกล่าวให้ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นได้ทราบ ซึ่งกรณีดังกล่าวนี้ต้องเผื่อระวังอย่างใกล้ชิด และติดตามอย่างต่อเนื่อง อย่าให้เกิดปัญหาขึ้นอีกครั้ง รวมทั้งควรกำหนดมาตรการ เพื่อป้องกันการเกิดขึ้นอีกครั้ง คือ</p> <ul style="list-style-type: none"> - การจดบันทึกการรับเงิน โดยจดบันทึกทั้งในระบบและ ทำมือ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและตรงกัน -กำหนดระยะเวลาในการนำส่งเงินที่แน่นอน -เจ้าหน้าที่ผู้รับเงินตรวจสอบเอกสารทุกครั้ง ก่อนนำส่งเงิน

ขั้นตอนที่ ๑๐ มาตรการป้องกันเพื่อไม่เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบในการปฏิบัติงาน

- ๑๐.๑ มาตรการการสร้างระบบการตรวจสอบภายในให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล
- ๑๐.๒ มาตรการกำชับให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบดำเนินการให้เป็นไปตามขั้นตอนการพิจารณาอนุมัติ / อนุญาต
- ๑๐.๓ มาตรการการกำหนด หลักเกณฑ์การควบคุมงานให้เป็นไประเบียบและเป็นไปตามสัญญา
- ๑๐.๔ มาตรการการมอบหมาย กองคลังในการตรวจสอบหลักฐานงานจ้างต่างๆ ให้เป็นไปตามสัญญา และมีหลักฐานเชิงประจักษ์ จึงจะเบิกจ่ายค่าจ้างต่างๆ
- ๑๐.๕ มาตรการมอบหมายผู้อำนวยการกองคลัง กำชับและติดตามการนำส่งเงินให้ถูกต้อง และนำส่งทุกครั้งที่ได้รับเงิน รวมทั้งตรวจสอบเอกสารทุกครั้ง เพื่อป้องกันการหลงลืม
- ๑๐.๖ มาตรการการจดบันทึกการรับเงิน โดยจดบันทึกทั้งในระบบและทำมือ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและตรงกัน
- ๑๐.๗ มาตรการการกำหนดระยะเวลาในการนำส่งเงินที่แน่นอน
- ๑๐.๘ มาตรการตรวจสอบเอกสารทุกครั้ง ก่อนนำส่งเงิน